

C/2026/3542

22.7.2026

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

EU's strategi for opstarts- og vækstvirksomheder — med fokus på retsакten om europæisk innovation

(sonderende udtalelse)

(C/2026/3542)

Ordfører: **Paul RÜBIG**

Rådgiver	Markus PIEPER (for ordføreren)
Anmodning om udtalelse	Det cypriotiske rådsformandskab, 14.10.2025
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	15.4.2026
Vedtaget på plenarforsamlingen	30.4.2026
Plenarforsamling nr.	605
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	209/1/4

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Europa skal i høj grad styrke sin innovation og forskning og har meget at indhente, når det gælder om at markedsføre resultaterne af spinoff-, opstarts- og vækstvirksomheders innovation og forskning. I strategisk relevante industrier er der stigende bekymring for, at miljøet i Europa er blevet for fragmenteret, for reguleret og for langsomt til at kunne holde trit med den hurtige teknologiske udvikling på verdensplan.

1.2. Hovedårsagerne hertil er den faldende forståelse af de markedsøkonomiske processer og de stadig mere fragmenterede regler og deres gennemførelse i det indre marked, som hæmmer grænseoverskridende markedsvækst og teknologioverførsel fra forskning til industri.

1.3. Langsomme administrative procedurer, begrænset digitalisering og inkonsekvent anvendelse af EU-lovgivningen på nationalt og regionalt plan udgør yderligere hindringer for virksomhederne.

1.4. Retsакten om europæisk innovation kan komme grænseoverskridende opstarts-, vækst- og spinoffvirksomheder til hjælp, hvis der fastsættes tværgående forenklinger for opstartsvirksomheder, og hvis ordningen kan håndhæves som bindende i alle medlemsstater, samtidig med at der tages hensyn til arbejdstagernes rettigheder og medarbejderdeltagelse. Udvalget understreger, at retsакten om europæisk innovation skal efterleve principperne om en retfærdig omstilling og sikre, at innovation bidrager til økonomisk vækst og jobskabelse under hensyntagen til behovet for at støtte arbejdstagere og regioner, der er berørt af den teknologiske og industrielle omstilling.

1.5. En liste over kriterier til vurdering af innovationsindhold og vækstperspektiver ville være mere effektiv og præcis end en fast definition af opstarts-, vækst- og spinoffvirksomheder. En rangliste over iværksættervenlige universiteter ville også være et godt bidrag til retsакten om europæisk innovation. Derudover bør retsакten om europæisk innovation styrke den rolle, som forsknings- og teknologioorganisationer og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) spiller, navnlig i deep tech- og kapitalintensive sektorer.

1.6. Det vigtigste forslag i denne udtalelse rækker imidlertid langt udover retsaken om europæisk innovation. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) efterlyser en »retsakt om genstart af det europæiske marked« med klare bestemmelser for det indre marked, der kan fuldbyrdes, og som pålægger medlemsstaterne bindende forpligtelser til at sikre en ensartet gennemførelse af EU-reglerne og undgå overdreven regulering (overregulering). Dette bør skabe muligheder for en startupdynamik uden ansættelses- og samarbejdsforbud, og hvor erhvervsmæssige kvalifikationer lettere anerkendes. Denne tilgang bør suppleres med bestemmelser, der sikrer, at innovationspolitikkerne er i overensstemmelse med målene for den sociale markedsøkonomi, og samtidig bevarer konkurrenceevnen, den lovgivningsmæssige proportionalitet og evnen til at skabe innovation og investeringer.

1.7. Det skal være en tilbagevendende opgave for Kommissionen at udbrede national dokumentation om bedste praksis og ranglister over lokaliteter, ikke mindst så den kan udarbejde sine egne lovgivningsforslag om forenkling.

1.8. Målet skal være at give opstartsvirksomheder adgang til alle relevante retlige bestemmelser, herunder frister, i et enkelt, klart, (nationalt) sprog ved et tryk på en knap og at tilbyde en tilknyttet tjeneste.

1.9. EU-dækkende skatteincitamenter for medarbejderaktier ville fremme innovation og vækst. Virksomhedsstiftere bør også tilbydes risikobeskyttelse, og samtidig bør ansatte og kreditorer have passende sikkerhedsforanstaltninger i overensstemmelse med eksisterende insolvensregler.

1.10. Adgang til finansmarkedet og offentlige indkøb er en del af udfordringen for opstartsvirksomheder. Finansieringen af opstartsvirksomheder og vækst skal gøres lettere. Der bør indføres yderligere incitamenter og elementer af bæredygtig virksomhedsledelse, når bæredygtighedskriterierne skal opfyldes. Yderligere incitamenter bør desuden sigte mod at tage hensyn til sociale, miljømæssige og innovationsmæssige mål.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Udfordringer — innovationer skal hurtigere ud på det europæiske marked

2.1.1. Forskningen i EU er ganske vist relativt langt fremme, men når det gælder investeringer i forskning og udvikling, markedsføringsresultater og markedsførende vækstvirksomheder, klarer EU sig dårligere end sine globale konkurrenter. Det er vigtigt at skabe en bedre forbindelse mellem forskning og marked og lukke strukturelle huller. Både medlemsstaternes og ansøgernes evne til at anvende de EU-midler, de får tildelt, afhænger desuden af, hvor smidig ansøgningsprocessen er i medlemsstaterne. Den viden, der genereres inden for forskning, udnyttes ikke i tilstrækkelig grad i økonomisk henseende. Virksomheder og forskere skal kunne komme til at markedsføre deres innovationer mere effektivt og hurtigt ⁽¹⁾.

2.1.2. De stadig mere fragmenterede regler og deres gennemførelse i det indre marked hæmmer grænseoverskridende markedsvækst og teknologioverførsel fra forskning til industri. Overregulering af EU-regler er også med til at fragmentere det indre marked ⁽²⁾ ⁽³⁾.

2.1.3. Udvalget fremhæver, at der for at afhjælpe innovationskløften er behov for store investeringer i færdigheder og omskoling.

2.1.4. Selv hvis EU-lovgivningen koordineres grundigt, kan en kumulativ virkning af forskellige retsakter, som EU-lovgivningen utilsigtet har medført, hindre innovation ⁽⁴⁾. Der forekommer en »lovgivningsmæssig intensitet«, hvor det samme mål (f.eks. CO₂-reduktion) reguleres af overlappende rammer — ETS, taksonomi, direktivet om virksomheders bæredygtighedsrapportering (CSRD) og forordninger om miljøvenligt design helt ned til sektorspecifik lovgivning. CO₂-spørgsmålet reguleres således utallige gange med flere overlappende krav, hvilket fører til kumulative rapporteringsforpligtelser og stækkelse af innovationen ⁽⁵⁾. Ved at være konsekvent og anvende engangsprincippet bør det være muligt at strømline rapporteringskravene uden at svække miljøambitionerne og de sociale ambitioner.

⁽¹⁾ COM(2025) 270.

⁽²⁾ Der Europäische Binnenmarkt: Ein neuer Anlauf.

⁽³⁾ Drivers of relocation by innovative EU start-ups and scaleups.

⁽⁴⁾ EUT C, C/2024/2098, 26.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/2098/oj>.

⁽⁵⁾ EUT C, C/2025/2012, 30.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2012/oj>.

2.1.5. Langsomme administrative procedurer, begrænset digitalisering og inkonsekvent anvendelse af EU-lovgivningen på nationalt og regionalt plan udgør yderligere hindringer for virksomhederne. Der er en stigende tendens til, at relevante nationale og regionale myndigheder såsom handelskamre, skattemyndigheder og ministerier arbejder dårligere sammen bl.a. på grund af personalemangel, ringe incitamenter og mangler på IT-området. Der er imidlertid betydelige forskelle, når det gælder EU-medlemsstaternes administrative effektivitet, digitale tjenester og håndhævelse af reglerne ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾.

2.1.6. Opstarts- og vækstvirksomheder står ligesom andre virksomheder på det, der oprindeligt var verdens største indre marked, således over for betydeligt større administrative byrder end virksomheder uden for Europa, da de mere end nogensinde før er nødt til at tilpasse deres produkter, markedsføringsstrategier og overholdelsesprocesser til de nationale markedsvilkår. Dette bremser markedsskaleringen betydeligt, bl.a. inden for grøn og blå teknologi. Der er i strategisk relevante industrier stigende bekymring for, at markedet i Europa er blevet for fragmenteret, for reguleret og for langsomt til at kunne holde trit med den hurtige teknologiske udvikling på globalt plan.

2.2. Retsakten om europæisk innovation — et vigtigt skridt for egnede opstarts-, vækst- og spinoffvirksomheder

2.2.1. Kommissionen vil snart fremlægge retsakten om europæisk innovation ⁽⁸⁾, som forventes at give innovationsbaserede forretningsidéer bedre markedsføringsudsigter. Der har overordnet set været positiv respons på Kommissionens høring herom ⁽⁹⁾ ⁽¹⁰⁾ ⁽¹¹⁾ ⁽¹²⁾.

2.2.1.1. Der er i EU's medlemsstater kun få muligheder for at afprøve anvendelsesorienterede innovationer under konkrete markedsforhold. Selv om der findes såkaldte testmiljøer, sandkasser og levende laboratorier, findes der ingen EU-dækkende koordineringsmekanisme eller innovationspolitik, der koordineres mellem medlemsstaterne. Dette kunne opnås gennem en mere samarbejdsbaseret strategi (mellem sektorer og udenlandske markeder) blandt de medlemsstater, der er langt fremme inden for forskning og risikofinansiering, og Kommissionen kunne på bindende vis stå for koordineringen (i form af den kommende retsakt om det europæiske forskningsrum ⁽¹³⁾), under hensyntagen til de nødvendige grønne, blå og bæredygtige investeringer. EØSU glæder sig derfor over Kommissionens forslag om at lancere en retsakt om industriel fremskyndelse og en retsakt om avancerede materialer, som begge indeholder reguleringsmæssige sandkasser.

2.2.1.2. Et europæisk initiativ for eliteuniversiteter med rangordning af erhvervsorienterede spinoffselskaber ville — under hensyntagen til eksisterende tilgange og rammer — også være et skridt i retning af et udvidet samarbejde inden for forskning og udvikling med markedsudsigter ⁽¹⁴⁾, ⁽¹⁵⁾. Udvalget efterlyser koordinering mellem universiteter, forskningscentre, arbejdsgiversammenslutninger og offentlige organer inden for forskning og innovation.

2.2.1.3. Kommissionen foreslog den 18. marts 2026 den 28. ordning ⁽¹⁶⁾, som er en frivillig EU-dækkende retlig ramme, der skal fungere side om side med nationale selskabsretlige ordninger. Den skal fungere som en harmoniseret retlig ramme for opstarts-, vækst- og spinoffvirksomheder, der opererer på tværs af grænser.

2.2.1.4. Inden for rammerne af retsakten om europæisk innovation kunne der imidlertid anvendes en række kriterier (et modulært system bestående af innovativt indhold, markedsudsigter, aktionærer, strategisk betydning og grænseoverskridende forhold), så visse typer virksomheder får forrang til videnskab, venturekapital og støtteprogrammer. Nationale handelskamre og andre relevante organisationer kunne certificere en virksomheds status som »vækstparat« på grundlag af flere kriterier fra det modulære system ⁽¹⁷⁾.

⁽⁶⁾ The Global Start-up Ecosystem Index Report 2025.

⁽⁷⁾ Business Punk.

⁽⁸⁾ Se: Research and innovation.

⁽⁹⁾ Se høring om Retsakten om europæisk innovation.

⁽¹⁰⁾ COM(2025) 270.

⁽¹¹⁾ Scaling up European innovation.

⁽¹²⁾ Benefit of an EU strategic innovation agenda.

⁽¹³⁾ Det europæiske forskningsrum.

⁽¹⁴⁾ Entrepreneurship Performance Deutscher Hochschulen 2023.

⁽¹⁵⁾ European innovation scoreboards interactive tool.

⁽¹⁶⁾ EUT C 21 af 21.1.2011, s. 26.

⁽¹⁷⁾ EUT C, C/2024/2098, 26.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/2098/oj>.

2.2.1.5. Forsknings- og teknologiorganisationer spiller en central rolle med hensyn til at omsætte EU's stærke forskningsgrundlag til resultater på grænseoverskridende industrimarkeder. Retsakten om europæisk innovation bør styrke forsknings- og teknologiorganisationernes rolle, navnlig inden for deep tech og i kapitalintensive sektorer, også når det gælder finansiering og risikofinansiering. EIT's initiativ vedrørende deep tech-læring og videregående uddannelse bør opdateres. Den kommende lovgivning bør anvendes som testmiljø (sandkasse) for dette initiativ, mens videns- og innovationsfællesskaberne (VIF) bør organiseres i en holdingstruktur med IFRS- og ISO 9000-standarder for at sikre gennemsigtighed og egenkapitalfinansiering.

2.2.1.6. De planlagte lettelser for »vækstparate« virksomheder skal specificeres i detaljer og sikres retligt. Virksomhederne skal derefter modtage professionel og markedsorienteret vejledning. Den eksisterende europæiske støtteinfrastruktur og finansiering (forsknings- og finansieringsprogrammer, Fonden for Konkurrenceevne, EIB, risikofinansiering osv.) skal forberedes professionelt og gøres tilgængelig for opstartsvirksomheder. Opstarts- og servicecentre, der støttes af Kommissionen, såsom EIT i Budapest, skal udføre denne pilotfunktion mere professionelt. Opstarts-, vækst- og spinoffvirksomheder skal have adgang til (uafhængige) mæglertjenester inden for egen- og venturekapital samt adgang til EU's AI-fabrikker og digitale innovationscentre. Dette markedsorienterede støttekoncept bør udvides i stor skala ved hjælp af holdingstrukturer.

2.2.1.7. EU har også brug for disse vækstparate virksomheder med henblik på at styrke sin økonomiske sikkerhed og teknologiske suverænitet, hvilket bør være et kriterium, der indgår i det modulære system (som en model for offentlig-private partnerskaber (OPP) inden for EIT). Retsakten om europæisk innovation bør bane vejen for, at godkendelsen af og støtten til EU's opstarts-, vækst- og spinoffvirksomheder lettes kraftigt i forhold til kritisk infrastruktur (netværksudstyr, indførelse af intelligente målesystemer, teknologier, udvinding af råstoffer og cybersikkerhed). ECB og EIB bør yde særlig støtte til disse virksomheder og muliggøre en gunstig (bæredygtig) kreditvurdering i tilfælde, hvor virksomhederne også opfylder eksisterende bæredygtighedsstandarder. Innovative virksomheder, der bidrager til forsvars- og miljømålene og sikrer gode arbejdsvilkår, bør have lettere adgang til offentlige midler ved bankernes mellemkomst. Desuden bør retsakten om europæisk innovation indeholde et initiativ vedrørende kvindelige virksomhedsstiftere.

2.2.1.8. Retsakten om europæisk innovation bør ydermere indeholde bestemmelser om storindustriens tildeling af kontrakter til vækstparate virksomheder. En leverandøroffensiv lanceret af Kommissionen kunne iværksættes med et mindre antal virksomheder og støtteorganer.

2.2.1.9. I betragtning af hvor vigtigt det er, at opstartsvirksomheder får adgang til EU-midler, bør EU anvende EU-agenturer i de enkelte medlemsstater (EIT med en holdingstruktur), som kunne have ansvaret for at yde konkret bistand til at udfylde ansøgninger om EU-finansiering.

2.3. *Det er helt afgørende at få genoprettet det indre marked*

2.3.1. Det vigtigste forslag i denne udtalelse rækker imidlertid langt udover retsakten om europæisk innovation. EØSU efterlyser en »retsakt om genstart af det europæiske marked« med klare bestemmelser om det indre marked, der kan håndhæves, og som pålægger medlemsstaterne bindende forpligtelser til at sikre en ensartet gennemførelse af EU-reglerne og undgå overdreven regulering (overregulering). Den bør indeholde bestemmelser om det indre marked, tekniske standarder, grænseoverskridende licensudstedelse, bedre gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer m.m.

2.3.2. Tendensen bør i den forbindelse være flere forordninger og færre direktiver. Derudover bør man ved hjælp af nye interinstitutionelle aftaler om bedre lovgivning mellem Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet styrke den rolle, som Udvalget for Forskriftskontrol spiller i starten af alle lovgivningsprocesser⁽¹⁸⁾, og indarbejde EØSU's forslag om en innovationsstresstest⁽¹⁹⁾.

2.3.3. Udfordringer i forbindelse med markedsfragmentering og uensartet gennemførelse af EU-reglerne kan overvåges mere systematisk, bl.a. ved hjælp af digitale værktøjer, hvor det er relevant. Udvalget opfordrer i den forbindelse Kommissionen til at undersøge, hvordan man gøre den national gennemførelsespraksis mere gennemsigtig og sammenlignelig, bl.a. ved at identificere både god praksis og områder, hvor der er brug for mere forenkling. Eksisterende instrumenter som SOLVIT kan bidrage til denne proces ved at give praktisk indsigt i de hindringer, som virksomheder og borgere står over for i det indre marked.

⁽¹⁸⁾ EUT C, C/2025/2012, 30.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2012/oj>.

⁽¹⁹⁾ EUT C, C/2024/2098, 26.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/2098/oj>.

2.3.4. De største fragmenteringsproblemer skal håndteres uden at slække på de sociale, miljømæssige og forbrugersikkerhedsmæssige standarder, der er fastsat på internationalt plan (f.eks. Den Internationale Arbejdsorganisation, Parisaftalen, FN's verdensmål for bæredygtig udvikling) og på EU-plan, og ej heller på hverken princippet om gennemsigtighed eller retsstatsprincippet i EU ⁽²⁰⁾.

2.4. *Bekæmpelse af opstartsbureaukrati i medlemsstaterne — fremme af bedste praksis*

2.4.1. Estland, Tjekkiet, Irland, Nederlandene, Sverige og Tyskland er alle gode eksempler på strømlinet, innovationsvenlig forvaltning på forskellige områder.

2.4.2. Østrig har en tjeneste til virksomhedsetablering og en global eksporttjeneste under det Østrigske Erhvervsråd ⁽²¹⁾.

2.4.3. Estlands praksis for e-ophold og digitale procedurer gør det muligt for virksomheder at lade sig registrere inden for få timer, mens Irland fortsat tiltrækker investeringer takket være sin stærke og konkurrencedygtige infrastruktur til fremme af innovation. Nederlandene, Sverige og Tyskland klarer sig godt, når det gælder gennemsigtighed i finansieringen med stærke opstartsmiljøer, hvilket Tjekkiet også vil gøre i 2026 med sin »opstartslov«.

2.4.4. Offentliggørelse af en sådan dokumentation for bedste praksis og rangordning af lokaliteter skal være Kommissionens stående opgave, ikke mindst så den kan udarbejde sine egne lovgivningsforslag om forenkling ⁽²²⁾.

Målet skal være at give opstartsvirksomheder adgang til alle relevante retlige bestemmelser, herunder frister, i et enkelt, klart sprog ved et tryk på en knap og at levere en tjeneste til formålet.

2.4.5. Skatte- og afgiftsfritagelser i de første tre år og EU-dækkende skattelettelser for medarbejderaktier ville desuden fremme innovation og vækst. Virksomhedsstiftere bør også tilbydes risikobeskyttelse, og arbejdstagere og kreditorer passende sikkerhedsforanstaltninger i overensstemmelse med eksisterende insolvensregler.

2.5. *Fremme af investeringer — forenkling af reguleringen af finansmarkederne og offentlige udbud*

2.5.1. Adgang til finansielle markeder og offentlige indkøb er en del af det bureaukrati, virksomheder møder i opstartsfasen. Finansieringen af opstartsvirksomheder og vækst skal gøres lettere. Kravene vedrørende finansiering, egenkapital og udbud ⁽²³⁾ virker som en flaskehals i de tidlige faser af en virksomheds udvikling og skal strømlines og harmoniseres:

- a) adgangen til venturekapital skal være mere struktureret
- b) aktive og passive strategier for intellektuel ejendom, licenser og certificerede forretningsplaner skal tillægges større vægt som sikkerhedsstillelse og anerkendelse af egenkapital
- c) forenklede finansieringsmetoder såsom dem, der anvendes til vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, er lige så vigtige som risikobaserede garantimodeller med et EU-mærke
- d) EU's støtte bør omfatte globalt samarbejde med de største investorer under behørig hensyntagen til den geopolitiske og sikkerhedsmæssige situation for at skabe positive erhvervs- og innovationsudsigter, og
- e) derudover bør offentlige udbud understøtte opstartsvirksomheder og »vækstparate« virksomheder på relevante områder. Samtidig bør det undersøges, hvordan man på mest hensigtsmæssig vis kan tage hensyn til sociale, miljømæssige og innovationsrelaterede mål. Adgang til offentlige udbud bør være knyttet til overholdelse af gældende arbejdsmarkeds- og sociallovgivning, herunder relevante kollektive overenskomster, i overensstemmelse med national lovgivning og praksis.

⁽²⁰⁾ EUT C, C/2025/2012, 30.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2012/oj>.

⁽²¹⁾ Se WKO.at.

⁽²²⁾ Entrepreneurial Ecosystem Diagnostics.

⁽²³⁾ The coherence of public procurement legislation in the European Union.

2.5.1.1. Når en EU-finansieret vækstvirksomhed sælges eller delvist sælges til en struktur uden for EU, skal støttebeløbet tilbagebetales. Tilsynsmyndigheden skal sikre, at alle salgsordninger, der indgås via et mellemliggende selskab, ikke omgår disse foranstaltninger, der skal beskytte EU-midler.

2.5.2. Endelig er det vigtigt, at iværksætterånden — en søjle i den sociale markedsøkonomi — repræsenteres stærkere i uddannelsessystemerne. EØSU opfordrer til, at man anvender det europæiske charter for iværksætteruddannelse og innovationspraktikophold for Kommissionen og offentligt ansatte. Tjenestemænd fra Kommissionen, der arbejder med virksomhedsrelevante sager, bør også regelmæssigt gennemføre praktikophold i virksomheder for bedre at kunne vurdere disses relevans i praksis. Fordelene ved vekseluddannelsessystemet (f.eks. WIFI Austria) bør også spille en mere systematisk rolle i EU på baggrund af benchmarks, og der bør iværksættes pilotprojekter på området.

Bruxelles, den 30. april 2026.

Séamus BOLAND

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
